

ERZURUM ABDURRAHMAN GAZİ TÜRBEŞİ YOKUŞU: GİZEMLİ YOL

A.S. KILINÇ¹, T. BAYBURA²

¹ İller Bankası A.Ş. Erzurum Bölge Müdürlüğü, Erzurum, akilic@ilbank.gov.tr

² Afyon Kocatepe Üniversitesi, Mühendislik Fakültesi, Harita Mühendisliği Bölümü, Afyonkarahisar, tbaybura@aku.edu.tr

Özet

Bu çalışmanın konusu Erzurum'da Palandöken dağı eteklerinde bulunan Abdurrahman Gazi Türbesi yolu üzerindeki gizemli yol olarak ünlenen yol kesimidir. Halk arasındaki yaygın inanışa göre bu yolda kontağı kapatılarak durdurulan araçlar yokuş yukarı kendiliğinden hareket etmektedir. Abdurrahman Gazi Türbesine kendi araçlarıyla gelen vatandaşların yaptıkları denemeler sonucu araçların yokuş yukarı kendiliğinden çıktığı kanaati oluşmakta ve bu da büyük bir şaşkınlığa neden olarak değişik inanışların ortaya çıkmasına sebep olmaktadır. Halk arasındaki yaygın inanışa göre araçların yokuş yukarı kendiliğinden çıkmasına bölgede bulunan bir maden veya manyetik bir alan sebep olmaktadır. Bir diğer yaygın inanışa göre bu olay Abdurrahman Gazi'nin bir kerametidir. Yoldaki araç hareketinin gerçek sebebi insanlar arasında merak konusudur. Bu çalışmanın amacı yol kriteri dikkate alınarak araçların kendiliğinden hareket etme sebebinin araştırılmasıdır. Araçların kendiliğinden hareketinin gerçekleştiği ve gizemli yol olarak adlandırılan yol kesiminde arazi ölçümleri yapılarak araç hareketinin düzey olarak yönü belirlenmiştir. Arazi ölçümlerinde iki adet GPS kullanılarak RTK (Real Time Kinematik) yöntemi uygulanmıştır. Elde edilen sonuçlar değerlendirilmiş ve araç hareketinin gerçek sebebi ortaya çıkarılmıştır.

Anahtar kelimeler: Gizemli Yol, Keramet, RTK, Abdurrahman Gazi, Manyetik Alan, GPS.

THE RAMP OF ERZURUM ABDURRAHMAN GAZİ TOMB: MYSTERIOUS ROAD

Abstract

The subject of this study is the road section known as the mysterious road on the road of Abdurrahman Gazi Tomb located on the foothills of the Palandöken Mountain in Erzurum. According to common belief among the people, the vehicles stopped on this road go uphill by itself. The trials which people done with their own cars reveals this belief. This event causing a big surprise and reveals different beliefs. According to common belief among the people metals or magnetic field causes vehicle movements uphill by itself. Another common belief is that this event is Abdurrahman Gazi's miracle. The real reason of the movement of vehicles on the road is a subject of curiosity among the people. The purpose of this study is to investigate vehicles moving uphill taking into account road criteria. At the road section which vehicles go uphill by itself called mysterious road, vertical moving direction was determined by field measurements. In the field surveying two GPS tools were used and RTK (Real Time Kinematic) method was applied. The obtained results were evaluated and the real reason of vehicle movement was revealed.

Keywords: Mysterious Road, Miracle, RTK, Abdurrahman Gazi, Magnetic Field, GPS.

*HKMO-Mühendislik Ölçmeleri STB Komisyonu
7. Ulusal Mühendislik Ölçmeleri Sempozyumu
15-17 Ekim 2014, Hitit Üniversitesi - Çorum,*

1. Giriş

Abdurrahman Gazi Türbesi; Erzurum'un tarihi mekânları bakımından en kutsal yerlerinden birisidir. Erzurum'un 2.5 km. güney doğusunda Eđerli Dağı yamacında, Abdurrahman Gazi Camisi'nin (Hacı Ahmet İzzet Paşa Camisi) yanındadır. Hz. Muhammed'in Ashabından olan Abdurrahman Gazi adına bu türbeyi Erzurum Valisi Yusuf Ziya Paşa'nın eşi Ayşe Hanım 1796 yılında yaptırmıştır. Türbeye yanındaki Abdurrahman Gazi Camisi'nden girilmektedir.

Halk arasında Abdurrahman Gazi Yokuşu olarak bilinen çalışmaya konu yol kesimi Abdurrahman Gazi Türbesinin alt kısmında, türbe yolunun sol tarafında yer almaktadır. Yaklaşık 100 m uzunluğunda olan yolun özelliği, üzerinde motoru durdurulan araçların yokuş yukarı kendiliğinden çıktığı izlenimini vermesidir. Yolda belirlenen başlangıç ve bitiş noktaları arasında bırakılan araçlar oluşan algıya göre yokuş yukarı kendiliğinden çıkmaktadır. Her gün onlarca insanın incelediği yolun, başlangıç ve bitiş noktalarına bakan kişiler başlangıç noktasının bitiş noktasından daha alçakta olduğu algısına kapılmakta ve araçlarıyla yaptıkları denemeler sonucu araçlarının kendiliğinden yokuş yukarı çıktığına inanmaktadırlar. Bu durum Abdurrahman Gazi Yokuşunu her geçen gün daha da gizemli hale getirmektedir. Araçlarının hiçbir müdahale olmadan yokuş yukarı çıkmasına şahit olan insanlar bu duruma anlam verememekte ve sebebini merak etmektedirler. Birçok değişik fikrin ortaya atılmasına sebep olan bu durum karşısında insanlar araçların kendiliğinden yukarı yönlü hareketinin gerçek sebebini ortaya çıkartılması beklentisi içindedirler.

2. Gizemli Yol Üzerine Değişik Görüşler

Abdurrahman Gazi Türbesi yolu üzerinde bulunan ve halk arasında gizemli yol olarak adlandırılan yol kesimi halk arasında büyük ilgi uyandırmaktadır. Araçların hiçbir müdahale olmadan yokuş yukarı kendiliğinden çıktıkları inancı, bu duruma neden olan gerçek sebep üzerine birçok görüşü ve inançları ortaya çıkarmaktadır. Bunlardan en yaygın olanları Abdurrahman Gazinin bir kerameti olduğu inancı ve bölgede çekime sebep olan bir madenin veya manyetik bir alanın olduğu görüşüdür. Yol üzerinde su terazisi gibi basit yöntemlerle yapılan deneyler az da olsa göz yanılması fikrini ortaya çıkartmıştır.

2.1. Keramet

Palandöken Dağı'nın üst yamaçlarında türbesi bulunan Abdurrahman Gazi'nin, Hazreti Peygamber'in sancaktarı olduğu inancı halk arasında yaygındır. İnanışa göre Hazreti Peygamber'in İslam Orduları Erzurum'u fethederken, Sancaktarı Abdurrahman Gazi'nin kellesi bir düşman kılıcı ile koparılır ve yere düşer. Kellesini koltuğuna alan Abdurrahman Gazi elinde bulunan İslam'ın Sancağı'nı Palandöken'in en yüce noktasına dikmek üzere dağa koşmaya başlar. Kellesi koltuğunda, sancağı elinde olan Abdurrahman Gazi Palandöken Dağı'ndaki "Şığveler" Mevkii'ne gelince dağda bulunan çobanlar ilk önce dona kalırlar, sonra biri dayanamayıp; - kafası koltuğunda hala koşuyor! Diye bağırır. Kem göz orada onu nazara getirir ve olduğu yerde düşer. Gazilik ve şehitlik rütbesiyle ruhunu teslim eder. Abdurrahman Gazi Erzurum ilinde önemsenen ve türbesi ziyaretçi akımına uğrayan bir şahsiyettir. Türbe ziyaretine gelen ziyaretçiler gizemli yol olarak bilinen yolu da incelemektedirler. Gizemli yol üzerinde araçların kendiliğinden yokuş yukarı çıktığına şahit olanlardan birçoğu bu durumu Abdurrahman Gazinin bir mucizesi olarak yorumlamaktadırlar.

2.2. Manyetik Alan

Abdurrahman Gazi yokuşunda araçların kendiliğinden yukarı yönlü hareketi bölgede çekime neden olan bir madenin veya manyetik bir alanın olduğu fikrini akıllara getirmektedir. Yol üzerinde deneme yapan insanların birçoğu araçların kendiliğinden yokuş yukarı çıkmasını bölgede bulunan bir madenin veya manyetik bir alanın yarattığı çekim kuvvetine bağlamaktadırlar. Bu fikri savunan insanlar bölgede araştırmaların yapılmasını istemekte ve olası madenlerin ekonomiye kazandırılmasını beklemektedirler.

2.3. Göz Yanılması

Halk arasında gizemli yol olarak bilinen ve üzerinde gerçekleşen olayın yaygın olarak bir keramete veya bir manyetik alana bağlandığı yol kesiminde yapılan basit deneyler olayın bir göz yanılması olduğunu, aslında araçların yokuş yukarı değil aşağı yönlü hareket ettiği fikrini ortaya çıkarsa da bu durum yaygın inanışları değiştirememiştir. Su terazisinin baloncuğunun hatta yola dökülen suyun dahi manyetik alanın yarattığı çekimden etkilenebileceği fikirleri mevcuttur. Yolu görenlerin ve üzerinde araçlarıyla deneme yapanların büyük çoğunluğu göz yanılması olabileceği fikrine ihtimal dahi vermemektedirler.

3. GPS Ölçmeleri

Gizemli yol olarak bilinen yol kesiminde araçların hiçbir müdahale olmadan yokuş yukarı çıkması inancına sebep olan algı, gerçekten doğru bir algıyı yoksa bir yanılsamamı sorusunu cevaplamak, birçok yanlış fikri çürütebileceği gibi yanlış inanışlarında önüne geçerek büyük bir belirsizliği de ortadan kaldıracaktır. Bu sorunun cevabı yol kriteri dikkate alınarak yapılan bu çalışmayla ortaya çıkartılmıştır. Gizemli yol olarak adlandırılan yol ve çevresinde arazi ölçümleri yapılarak bölge üç boyutlu olarak değerlendirilmiştir. Çalışmada 2 adet Topcon GR3 marka GPS cihazı kullanılarak Real Time Kinematik (RTK) yöntemiyle yol eksenine ve çevresine üç boyutlu olarak koordinatlandırılmıştır. Sabit olarak seçilen GPS cihazı İller Bankası tarafından yaptırılan Erzurum Fotogrametrik Halihazır Haritasının AN.195 noktasına kurularak bu noktadan çıkış alınmıştır. Yol ekseninde her beş metrede bir alım yapılarak araç hareketinin başladığı ve bittiği noktalar arasındaki kot farkı ve yol eğimi belirlenmiştir.

4. Sonuç ve Öneriler

Çalışma sonucunda, durdurulan araçların kendiliğinden harekete başladığı yolun başlangıç noktasının kotu 2135.202 metre, taşıt hareketinin sonlandığı bitiş noktasının kotu ise 2133.764 metre olarak ölçülmüştür. Araçların kendiliğinden hareket ettiği yolun başlangıç ve bitiş noktaları arası 71 metre uzunluğunda olup aradaki kot farkı 1.438 metredir. Yolun boyuma eğimi yüzde 2.03'tür. Yol eksenini boyunca her 5 metrede bir yapılan ölçümler sonucunda kot farkının başlangıç noktasından itibaren sürekli azaldığı ortaya çıkmıştır. Gizemli yol olarak ünlenen Abdurrahman Gazi yokuşunda yapılan ölçümler; 'Yol kesiminde araçların hiçbir müdahale olmadan yokuş yukarı çıkması inancına sebep olan algı, gerçekten doğru bir algı mı yoksa bir yanılsamamı' sorusunun cevabını kesin olarak ortaya çıkartmıştır. Araçların kendiliğinden yokuş yukarı çıktığı algısı bir yanılsamadır. Araçlar başlangıç noktasından bitiş noktasına doğru sürekli azalan kot farkına paralel olarak aslında yokuş aşağı doğal bir hareket sergilemektedirler. Araçların yokuş yukarı kendiliğinden çıktığı inancı yanlış bir inanıştır. Yoldaki gizem göz yanılsamasından ibarettir. Bu çalışmanın sonucu olarak yoldaki gizem ve bu gizemin oluşturduğu farklı fikirler çürütülmüştür. Bölgede maden veya manyetik bir alan var mıdır araştırılmalı ve olası madenler ekonomiye kazandırılmalıdır. Ancak yoldaki taşıt hareketinin herhangi bir maden veya manyetik bir alanla ilgisi yoktur. Bu inanış yanlıştır. Şüphesiz ki Abdurrahman Gazinin halk arasında yaygın olarak inanılan mucizeleri, kerametleri olabilir. Abdurrahman Gazi üzerinde çok daha derin araştırmalar yapılmalıdır. Ancak yol üzerinde taşıtların bir keramet sonucu hareket ettikleri inancı da yanlış bir inanıştır. Abdurrahman Gazi yokuşu bilinen aksine gözlerin göremediği ters bir yokuştur.

Bildirinin adı yazılmalıdır (Satırı aşarsa kısaltılmalıdır)

	Y	X	Z	Kot Farkı	Yol Uzunluğu	Eğim
Başlangıç	440588.014	4416376.768	2135.202			
98	440586.654	4416380.369	2135.121			
95	440586.347	4416382.846	2135.068			
92	440585.297	4416387.156	2134.983			
89	440584.455	4416391.874	2134.881			
86	440583.328	4416396.231	2134.785			
83	440582.282	4416400.718	2134.708			
80	440581.436	4416404.844	2134.641			
77	440580.435	4416409.336	2134.548			
74	440579.488	4416413.354	2134.39	1.438 m	71 m	% 2.03
71	440578.507	4416418.047	2134.231			
68	440577.65	4416422.157	2134.117			
65	440576.476	4416426.763	2134.015			
62	440575.55	4416430.537	2133.944			
59	440574.892	4416434.644	2133.909			
56	440574.61	4416438.433	2133.833			
53	440574.124	4416442.321	2133.763			
Bitiş	440572.699	4416445.822	2133.764			

Tablo 1: Sonuç Verileri